

Lieta C-137/09

Marc Michel Josemans

pret

Burgemeester van Maastricht

(Raad van State

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Preču brīva aprīte — Nediskriminācijas princips — Pašvaldības īstenots pasākums, ar ko ieeja *coffee shops* tiek atļauta vienīgi Nīderlandes iedzīvotājiem — Tā saukto “vieglo” narkotiku tirdzniecība — Bezalkoholisko dzērienu un pārtikas tirdzniecība — Mērķis apkarot narkotūrismu un tā izraisītos traucējumus — Sabiedriskā kārtība — Sabiedrības veselības aizsardzība — Saskaņotība — Samērīgums

Ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumi, sniegti 2010. gada 15. jūlijā . . . I - 13023

Tiesas (otrā palāta) 2010. gada 16. decembra spriedums I - 13054

Sprieduma kopsavilkums

1. *Kopienu tiesības — Principi — Vienlīdzīga attieksme — Diskriminācija pilsonības dēļ — Eiropas Savienības pilsonība — Tiesības uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā — Preču brīva aprīte — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Līguma normas — Piemērošanas joma — Narkotiskas vielas, kas atrodas nelegālā aprītē un uz kurām attiecas*

aizliegums tās ievest un tirgot visās dalībvalstīs — Tā saukto “vieglo” narkotiku tirdzniecība coffee-shops, pret kuru izturas iecietīgi kriminālvajāšanas aspektā — Izslēgšana (EKL 12., 18., 29. un 49. pants)

2. *Pakalpojumu sniegšanas brīvība — Ierobežojumi — Pašvaldības tiesiskais regulējums, ar kuru no zināmu pakalpojumu saņemšanas tiek izslēgtas personas, kas nav rezidenti (EKL 49. pants)*

1. Saistībā darbību, pret kuru izturas iecietīgi kriminālvajāšanas aspektā un ko veido tas, ka *coffee shops* tiek tirgotas narkotiskās vielas, kas neatrodas aprītē — ko stingri pārtrauga kompetentās iestādes — medicīniskai vai zinātniskai lietošanai, *coffee shop* īpašnieks nevar atsaukties uz EKL 12., 18., 29. vai 49. pantu, lai iebilstu pret pašvaldības tiesisko regulējumu, ar kuru tiek aizliegts šādās sabiedriskās vietās ielaist personas, kas nav rezidenti.

Uz narkotiskajām vielām, kas neatrodas aprītē — ko stingri pārtrauga kompetentās iestādes — medicīniskai un zinātniskai lietošanai, pēc to būtības vien attiecas importēšanas un piedāvāšanas pārdošanai aizliegums visās dalībvalstīs. Tas, ka viena vai otra dalībvalsts kādu narkotisko vielu kvalificē kā “vieglo” narkotiku, nav

iemesls apstrīdēt šo apgalvojumu. Šādu importēšanas un pārdošanas aizliegumu neietekmē tas vien, ka iestādes, kas ir pilnvarotas to piemērot, ņemot vērā to starp ierobežotu personāla un materiālo kapacitāti, par mazāk nozīmīgu prioritāti uzskata zināma veida narkotisko vielu tirdzniecības apspiešanu, jo tās uzskata, ka citi veidi ir bīstamāki. Piemērojot šādu pieeju, nelikumīgu narkotisko vielu tirdzniecību nekādā gadījumā nevar pielīdzināt ekonomiskai aprītei, ko stingri kontrolē kompetentās iestādes medicīnas un zinātnes jomā. Proti, pēdējais minētais tirdzniecības veids patiešām ir likumīgs, bet nelikumīga tirdzniecība, pat ja pret to izturas iecietīgi, joprojām ir aizliegta.

Attiecībā uz darbību, ko veido bezalkoholisko dzērienu un pārtikas tirdzniecība

šajās pašās sabiedriskajās vietās, īpašnieks var lietderīgi atsaukties uz EKL 49. un nākamajiem pantiem. Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka bezalkoholisko dzērienu un pārtikas tirdzniecība *coffee shops* ir sabiedriskās ēdināšanas darbība, ko raksturo elementu un darbību virkne, kurā, salīdzinot ar pašas preces piegādi, dominē pakalpojumi.

(sal. ar 41., 43., 49. un 54. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. EKL 49. pants ir interpretējams tādējādi, ka tāds pašvaldības tiesiskais regulējums, ar kuru personas, kas nav rezidenti, aizliegts ielaist *coffee shops*, ir uzskatāms par EK līgumā paredzētās pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu, ciktāl šis aizliegums attiecas uz sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu *coffee shops*, kas pārdod zināmas narkotiskās vielas, kuras kvalificētas kā “vieglās”. Tomēr šis ierobežojums ir attaisnojams ar mērķi apkarot narkotūrisma un tā radītos traucējumus.

Ciņa pret narkotūrisma un tā radītajiem traucējumiem ietilpst narkotiku apkaurošanā. Tā ir saistīta gan ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu, gan ar pilsoņu veselības aizsardzību — kā dalībvalstu, tā arī Savienības mērogā. Ņemot vērā Savienības un dalībvalstu saistības, nav šaubu,

ka iepriekš minētie mērķi ir leģitīmas intereses, kuras principā var attaisnot ierobežojumu Savienību tiesībās noteiktajiem pienākumiem, pat saistībā ar tādu pamatbrīvību kā pakalpojumu sniegšanas brīvība.

Saistībā ar šāda pasākuma samērīgumu nav apstrīdams, ka aizliegums ielaist *coffee shops* nerezidentus ir pasākums, kas var būtiski ierobežot narkotūrisma un līdz ar to — samazināt tā radītās problēmas. Šajā ziņā nevarētu uzskatīt par neatbilstīgu, ka dalībvalsts veic piemērotus pasākumus, lai stātos pretī būtiskai tādu citu dalībvalstu iedzīvotāju plūsmai, kas vēlas izmantot šajā valstī pieļautu tādu preču tirdzniecību, uz kurām pēc to būtības attiecas aizliegums tās laist tirgū visās dalībvalstīs.

Attiecībā uz iespēju veikt pakalpojumu sniegšanas brīvību mazāk ierobežojošus pasākumus, un it īpaši piešķirt nerezidentiem pieeju *coffee shops*, tomēr atsakoties tiem pārdot kanabisu, — nav viegli precīzi kontrolēt un uzraudzīt, lai šis ražojums netiktu nedz piedāvāts nerezidentiem, nedz lai tie to nepatērētu. Turklāt būtu jāuztraucas par to, lai šādas

pieejas dēļ rezidenti netiktu mudināti veikt nelikumīgu kanabisa tirdzniecību vai tālākpārdošanu nerezidentiem *coffee shops* iekšienē. Tomēr nevar liegt dalībvalstīm iespēju censties sasniegt mērķi — apkarot narkotūrisma un tā radītos traucējumus —, ieviešot vispārīgus noteikumus, kuru izpildi valsts iestādes varētu viegli uzraudzīt un kontrolēt.

regulējumā, varētu tikt sasniegts, piešķirot nerezidentiem pieeju *coffee shops*, bet atsakoties tiem pārdot kanabisi, tāds tiesiskais regulējums ir piemērots, lai nodrošinātu mērķa — apkarot narkotūrisma un tā radītos traucējumus — sasniegšanu, un tas nepārsniedz šā mērķa sasniegšanai nepieciešamo.

Tādējādi, trūkstot pierādījumiem, kas ļautu pieņemt, ka izvirzītais mērķis tādā līmenī, kā paredzēts attiecīgajā tiesiskajā

(sal. ar 65., 66., 69., 75., 78. un 80.–84. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)